

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

MUDANT DE CASA

—Arri, menut; á fer l' os en un altre puesto.

SOBRE CATALANISME

EL DOCTOR ROBERT de conformitat ab LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Per lo que té de curiós y de significatiu y al mateix temps de afalagador pera nosaltres, publiquem avuy un escrit autógrafa del plorat Doctor Robert. Es una carta que ben espontáneament va dirigirnos, mostrant la seva conformitat ab els conceptes que 'ns havia merescut el seu discurs presidencial del *Ateneo Barcelonés*. Ab la franquesa qu' es en nosaltres característica, posavam de relleu certas particularitats poch atractívolas del catalanisme militant, y l' insigne Doctor no pogué menos de assentir á las nostras francas apreciacions, demostrant ab aixó que prou sabia que s' havia ficat en un camp plé de gatas, y en el qual hi va trobar molta gloria ab son talent y ab la seva fe, pero també—y d' aixó n' estém segurs—no escassos disgustos, al tenir que pugnar sempre ab las irreductibles condicions de una amarga realitat.

A fi de que 'l lector pugui ferse cárrech ben bé de la significació de la expresada carta, precisa que reproduhim avants l' article que va motivarla y que figura en el número 1,144 de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA corresponent al 14 de Desembre de 1900.

Diu aixís:

CARTA OBERTA

AL DOCTOR ROBERT

President del Ateneo Barcelonés

He llegit ab molt gust, estimadíssim y simpátich doctor, el seu discurs inaugural del curs académich del *Ateneo Barcelonés*, perque tot lo que vosté escriu té aquella atracció que ofereixen sempre 'ls fruyts de la cópula del talent y l' eloqüencia.

Vosté es de aquells homes de ciencia que no desdeñan ni la claretat ni 'l bon gust en dir las cosas, diferint en aixó de tants y tants pedants presumptuosos que al exposar una doctrina, donar compte de una teoría ó desarrollar una tassis. lo primer que procuran es marejar als seus oyents ó als seus lectors, perque aquests pensin ó diguin:—Mare de Deu ¡y quín sabíás deu ser aquest home que parla tant y no l' enteném de una paraula!

Ben al contrari 'l seu discurs sobre la *célula social*: clar, ben cimentat, metódich, es obra de metje de bon ull clínich que veu la causa de las malalties del individu y per ampliació las troba també en las colectivitats. Lo qu' en aquell son células mal nutridas, viciadas, débils ó malaltas, son en las colectivitats educacions deficientes dels individuos, atavismes rancis, persistencia en els errors y en els vicis, enterboliments de la conciencia, depressions de la voluntat. L' individu que no té sanas y ben nutridas totas las células enmalalteix y mor. Aixís també 'ls pobles; quan sos components (ciudadans y institucions) no 's troban en la plena possessió de una salut moral robusta, degeneran y acaban per ser víctimas de las rasses superiors.

A la llum de aquesta teoría ha confrontat vosté, unas ab otras, algunas de las rasses principals del planeta fent ressaltar la robustés admirable de las unas y la extrema debilitat de las otras, entre las quals s' hi conta la mal nomenada llatina, y dintre de aquesta en primer terme la desventurada rassa espanyola... Y fins com aquell qui no fa res, cap al final del discurs, s' ha introduhit al recambró solitari y cada día més aïslat de la rassa catalana.

Aqueixa visita de metje li ha inspirat la següent opinió:

«Per de prompte, els catalans, particularistas, individualistas, homes pràctichs, ab iniciativas propias, ab acometivitat, ab hàbits de treball, ab sentiment artístich refinat, de costums morigeradas, ab un idioma sech, incís, viril, que tradubeix fidelment el pensament, renyit ab tota divagació teórica y, sobre tot, ab aqueixa forsa ostensible d' assimilació de tot lo qu' es progrés, tindriam de depurar nos dels defectes, que 'ns perjudican á nosaltres mateixos y que 'ns fan mal voler dels habitants de las otras regions d' Espanya. Coneixém perfectament el *fortiter in re*, pero no sabém manejar el *suaviter in modo*. Sigüem menos aspres en la forma. No rebutjém; atrayém. Orgullosos de nostra personalitat, orgull noble y enlayrat al qual tenim de rendir cult, no deprimim als demás, ans al contrari, sigüem un imán d' atracció per nosres contraris, pera que vingan á combregar en la nostra iglesia. Recordemnos dels cents espanyols que han vingut á nostre terror y han contribuít á nostra riquesa y engrandiment; sigüem particularistas, sí, pero no enemichs de l' associació mutua, que uneix forsas y voluntats pera millor resistir en las batallas de la vida. No 'ns dividim en bandos, no 'ns arranquem las entranyas, caminém tots junts y pacients buscant la realisació de nostres ideals: lo contrari es el suicidi.»

Molt bé, Sr. Doctor; pero ¿vol que li digui una cosa? Al meu entendre l' examen que ha fet dels catalans, es just en alguns punts; pero en altres peca de lleuger, de superficial.

* * *

Enfondeixi una mica y trobará que 'l particularisme y l' individualisme tan ponderats, qu' en la vida privada poden ser una gran virtut, aplicats á la vida pública resultan altament perniciosos. Per aixó aquí tothom mira avants per ell, que per la colectivitat. ¿Ha reparat, estimat Doctor, lo impossible qu' es aquí la vida pública?

Som homes pràctichs y ab iniciativas propias, sí; pero sols pera guanyar diners. Tenim acometivitat; pero no l' emplehem en remoure 'ls obstacles que s' oposan al bé comú. Per equivocar els medis d' acció, pot més aquí un cacich que tot un poble.

Tenim un sentiment artístich refinat; pero 'ls artistas aquí á penas medran y 'ls escriptors han de cultivar las lletres per pur diletantisme. Haventhi tants catalanistas, raras vegadas el producte dels llibres catalans que 's publican arriban á bastar pera cubrir els gastos de l' edició.

Veji, donchs, com moltes de las virtuts per vosté ponderadas se transforman en grans deficiencias.

En cambi 'ls defectes que com á tals senyala son reals y positius, son indubitables; pero consti, benévol doctor, qu' encare no 'ls diu tots, ni molt menos. Som aspres en efecte y sembla que molts tinguin á gloria el ferse antipátichs, blasonant de mal educats. Aquell orgull catalá que fa creure á alguns insensats que fora de la nostra terra no hi ha res que valgui res, té més de gascó ó de andalús que de un poble que vol passar plassa de reflexiu y serio. El dir mal dels demás, sense solta ni volta, ab una mesquinesa d' esperit verament lamentable, 'ns equipara ab l' habitant de una casa de lloguer que viu en perpetuas disputas ab el vehí de sobre, ab el de sota y ab els dels costats, per qüestions ridículas ó per puras xafarderías.

Y no contents ab aixó, dintre de casa mateixa, s' arma cada saragata que fa tremolar el misteri: no sembla sino que tinguem sanch mora á las venas. Ben clarament deu sentirho vosté mateix, ilustre doctor, quan s' exclama dihent: «No 'ns dividim en bandos: no 'ns arranquem las entranyas!...»

¡Ah! ¿qué no ho ha reparat tal volta, que aquesta es la terra ahont l' enveja exerceix de nivelladora? Qui s' alsí sols un través de dit sobre 'ls demás, ja té segur el rebre desseguida la gran garrotada del sigle. Vaja á esbrinar las causas que porta tan dividit y esmicolat al catalanisme militant, y tal volta no 'n trobará cap més sino aqueixa tendencia á deprimir, arrancant d' arrel tot arbre que prometi donar alguna sombra.

Vosté, estimadíssim Doctor, pot parlarne per experiencia propia. Víctima va serne exercint l' arcaldía, y podrá serho novament, en la presidencia del Ateneo, de una manera menos sorollosa si vosté vol, pero no menos sensible. A veure si no: probi de restablir en la casa 'l predomini de la vida intelectual qu' es l' única rahó de ser de la institució, y ja contarem quants el secundan d' entre aquells elements que van convertir aquell centre de cultura obertá totas las opinions en una sucursal de la Lliga de Catalunya. Als pochs mesos van acabar la corda

y han trobat desde llavoras més agradable la xismografia de las penyas, que 'ls exercicis de la càtedra.

Veji quanta degeneració en poch temps, allà y per tot. La veritat es que may Catalunya havia influhit tan poch en la vida de la nació, com desde que s' ha extés el virus catalanista. Hi ha qui busca la forsa en un aislament casi salvatge, y consegueix que ningú fassi cas de nosaltres. Tothom sab que á Roma s' hi va caminant; pero 'ls més dels seus correligionaris, ilustre Doctor, s' empenyan en arribarhi sense moure's de casa seva.

Y ara per acabar ¿vol ferme l' obsequi, senyor Doctor, de preguntar al *Diari de Catalunya* perquè entre 'ls molts párrafos que reproduheix del seu discurs ha omitit precisament aquell en que vosté atribueix á la molta abundancia de capellans, frares y monjas el qu' Espanya tin-

ga un número de habitants molt inferior al que li corresponen?

¡Ah, Doctor Robert, vaji ab cuydado! Perque aixís com hi hagué un ministre castellá que deya:—No me toquéis á la Marina!—casi tots els catalanistas diuhén:—¡Que no 'm toquin al clerol!...

Y son els més, els que avuy día, al acabarse la present centuria prefereixen á la barretina, la boyna, la caputxa y 'l barret de teula.

Guardis, donchs, un' altra vegada, de incorre en el seu desagrado, y accepti ab aquest concell, l' expressió del afecte personal que li professa son S. S. y admirador constant de sa bona fé:

P. DEL O.

LA CARTA DEL DOCTOR ROBERT ⁽¹⁾

DOCTOR ROBERT
CATEDRÁTICO DE MEDICINA
BARCELONA

Lo D José Roca y Roca

Distinguido señor y apreciado amigo

Pecaría de ingrato si no expresara á V. el agradecimiento de que le soy deudor, por el benévolo concepto que le ha merecido en las páginas de *La Vanguardia* y de *La Esquilla de la Torratxa* mi discurso sobre la "Célula social". Y su juicio por lo mucho que vale, es para mí tanto más halagüeño, cuanto V. y yo coincidimos en un todo acerca de la verdadera causa que hasta ahora — y temo que en adelante — ha malogrado cualquier propósito encaminado á levantar nuestro país de la prostración en que yace

El egoísmo y de consiguiente la falta de solidaridad y de toda acción colectiva por lo que toca á la cosa pública inutiliza la realización de cualquier ideal, sea de la clase que fuere. Con gráfica y fustigadora frase, que yo no sabría imitar, lo expresa V. en la Carta abierta que he tenido la gran bondad de dirigirme en el último número de aquel semanario

Con tal motivo le reitero mi gratitud y mi buena amistad

De V. afmo. servidor

J. G. ...
Bartolomé Robert

11 de Diciembre 1900

GERMINAL

¿Perque no he de cantar la primavera si la sento en el fondo del meu cor, quan els ulls se me 'n van darrera 'ls arbres que ufanosos me mostran sos nous brots? Quan l' etern germinar de nostra mare

(1) SR. D. JOSÉ ROCA Y ROCA

Distinguido señor y apreciado amigo: Pecaría de ingrato si no expresara á V. el agradecimiento de que le soy deudor, por el benévolo concepto que le ha merecido en las páginas de *La Vanguardia* y de *LA ESQUELLA DE LA TORRATXA* mi discurso sobre la *Célula social*. Y su juicio, por lo mucho que vale, es para mí tanto más halagüeño, cuanto V. y yo coincidimos en un todo acerca de la verdadera causa que hasta ahora — y temo que en adelante — ha malogrado cualquier propósito encaminado á levantar nuestro país de la prostración en que yace.

El egoísmo y de consiguiente la falta de solidaridad y de toda acción colectiva por lo que toca á la cosa pública inutiliza la realización de cualquier ideal, sea de la clase que fuere. Con gráfica y fustigadora frase, que yo no sabría imitar, lo expresa usted en la *Carta abierta* que he tenido la gran bondad de dirigirme en el último número de aquel semanario.

Con tal motivo le reitero mi gratitud y mi buena amistad. De V. afmo. servidor

q. b. s. m.

BARTOLOMÉ ROBERT

s/c 18 de diciembre 1900.

la terra, ha fecondit la plana y l' mont, es un deber pels qui la vida senten l' entonar cants de goig á ple pulmó.

No hem d' ésser menos que 'ls aucells els homes: si ells cantan per instint quan ix el sol ¡cantém nosaltres quan tot just comensa á despuntar el sol de nostre amor!...

La primavera de la vida es nostra, la portém arrelada dins del cor: ¡res hi podrán els frets ni las glassadas que l' calor de la sanch pot mes que tot!...

La sava fecondant de las arterias que bull al lleu escalf d' un raig de sol, furgant está per rompre las amarras que la tenen subjecta al nostre cos.

Y al esclat del desitj que 'ns avassalla hem de fruit del viure l' únich goig, qu' es, l' immortalisar la rassa humana ab l' etern germinar del nostre amor.

A. CARRASCA GAYÁN

ELS NOSTRES DEVOTS

—Ja la tenen preparada—va dir á la familia Fatxenda el seu director espiritual:—quan vostés vulguin, pot la nena celebrar la primera comunió.—

CONSEQÜENCIES NATURALS

En cayent quatre gotas, ja se sab, desseguida surten cargols.

La mamá posá 'ls ulls en blanch, el papá va estrenyer las mans del virtuos sacerdot en senyal de gratitut, y la familia, verdaderament conmoguda, comensá 'ls traballs indispensables pera realisar en deguda forma 'l faust aconteixement.

Com es natural, el primer tema posat á discussió va ser el del vestit.

—Per mí—deya 'l papá, extenent sobre la taula un figurí del *Monitor de la Elegancia*—cap li anirà tan bé com aquest.

—Hi ha pocas flors—observava la mamá:—Jo vull que la nena porti flors á tot arreu: al cap, al pit, á la cintura, á las mánegas...

La tía exposava 'l seu parer:

—¿Voleu dir que tantas flors no la sofocarán?

—No ho crech; y además, es l' última moda...

—Ah! Si es aixís...

S' acordá que 'ls guants serían de sis botóns, els rosaris, de plata y nácar, el vel, ben llarch y 'l llibre, ben gros.

Per lo que toca al calsat, després d' una polémica bastant empenyada, va determinarse que la nena estrenaria unas botas ab puntera y talóns alts, estil Lluís XV.

—Semblará una doneta que va á casarse—deya la mamá, entussiasmada ab l' idea dels talóns.

Y mentres la familia discutía 'ls últims detalls y feya la llista de las personas que convidaria á la festa y de las que, un cop aquesta celebrada, aniria á visitar, la nena rodava de l' un pis al altre dela escala comunicant als vehins la gran noticia.

—¿Que no ho saben? Dijous faig la primera comunió.

¡Aleluya!.. S' ha verificat l' aconteixement. Hi ha

hagut música, cant y pláctica, com diu la mamá Fatxada; la llum y l' incens s' han prodigat ab abundancia may vista en aquestas solemnitats. L' iglesia, cuberta de flors y radiant d' esplendor, semblava talment un cel.

—¡Era una hermosura!—exclama emocionat el papá:—Diu que aquest vespre es molt fácil que 'ls diaris ne parlin.

—Y fins hi haurá els nostres noms—anyadeix la nena, passejantse per davant del mirall.

Bueno. Després d' una mica de descans, no més l' indispensable per no caure tots rendits, la familia Fatxada comensa á fer las visitas de reglament.

—Deu els guard: vením á ensenyarlos la polla.

—¿Y aixó?

—¡Ha fet la primera comunió! Mfrinsela! ¿Veritat que sembla una senyoreta?—

Prenda per prenda, 's passa revista á tota la indumentaria de la interessada.

—¿Qué me 'n diuhen de la corona? ¿Y 'ls rosaris, oy que son bonichs?.. ¿Y 'l llibre?.. Reparin quin llibre més gran y més bó. ¿Y 'ls guants? ¿Y las botas? Fíxinse ab els talóns. Ni una senyora de veras, ¿no troban?—

D' allí á un altra casa.

—Vamos, vením á ensenyarlos la nena, que ha fet la primera comunió.—

Y 's reproduheix l' escena ab exactitut casi matemática. La corona, el vel, el llibre, 'ls rosaris, las botas, els talóns Lluís XV...

Els visitats omplan á la nena d' elogis y per tot se sent repetir el mateix coro d' alabansas. Que la corona es preciosa, que 'l llibre es molt maco, que 'ls rosaris son molt richs... y que Lluís XV duya uns talóns molt alts.

¿Toca la una?... ¡A dinar, pero corrent, al vapor, perquè á la tarde hi ha feynal..

¡Y quina feyna, per la gracia de Deu!.. *Nada* menos que s' ha d' anar á cal retratista.

***

Ja hi som. La senyora Fatxenda exposa las sevas pretensions al fotografo ab la major minuciositat.

—Voldria una cosa qu' estés bé y resultés ben elegant. ¿Veu?... com ara aquest retrato que té aquí, pero... ¿cóm li diré jo?... més á l' última moda.

—Déixiho per mí.

—M' agradaria que la nena 's presentés de *frente*, perquè se li vejés la cara y tota l' amplada de la corona.

—La posaré de *frente*.

—Lo mal es que d' aquest modo... no se li veurán las botas... ni 'ls talóns.

—Coloquémla un poch de costat..

—Com li sembli.

—A veure, nena, tingui la bondat d' ajonollarse aquí; aixís, ab las mans apoyadas sobre 'l reclinatori.

—¿No 'n té un altre de més elegant que aquest?

—No, senyora: tots se fan aixís.

—Sobre tot que 'l llibre li quedi ben natural... Y 'ls rosaris, que se li vejín forsa. Deixa'ls pujar més, nena; tot just se te 'n veu la mitat. Els peuhets un xiquet més enfora... ¡Llástima de talóns! Sentiria molt que no li sortissin.—

Terminada l' operació del retrato, la familia torna á llensarse al carrer, ab el propósit de fer encare algunas visitas, y aprofita la mica de tarde que queda pera passejar á la nena per la Rambla y pel passeig de Gracia.

—Ben seria—li diu el papá:—¿Ho sents?

—No t' amaguis tant els rosaris—li adverteix la mamá.

—Ja qu' hem fet el gasto, que lluheixi.

—Has de pensar que tothom te mira.—

La tarde cau. El sol, com avergonyit d' haver de contemplar certas cosas, s' amaga darrera de las montanyas vehinas, deixant el passeig sumergit en una semi-obscuretat, que no *favoreix* gens.

—Aném—diu la mamá ab molt bon sentit:—tornémnose'n á casa. ¡Ja no 's veu ningú!..

..

Y si 'l públich, després de tot aixó, no 's queda perfectament convensut de la devoció y arrelats sentiments religiosos de la familia Fatxenda, no sé pas, com hi ha món, qué dimontri deu volguer més.

A. MARCH

CANTARS DE PRIMAVERA

Els arbres ja 's van vestint: prompte 'ls veurém ufanarse ab sos trajos nous... ¡Es clar! ¡Com que no pagan al sastre!

L' hivern ja es fora, ja es lluny, y sa ausencia será llarga:

UNA FRASSE

—A don Tiberi 'l tiran las arts... ¡A mí 'm tiran els toros!

ja no fa fret; pero molts encare aguantan... la capa.

Els aucellets, sempre bells, inimitables, entonan dolsos cants, jamay sentits... pels que sordejan ó dormen.

Ja som al bon temps. Ja aviat per ser nostra ditxa inmensa, regnarán las gayas flors... y hasta crech... que Alfonso XIII.

La primavera gentil ens dona ab sas ricas galas ganas de viure estimant... pro 'ns hem de quedá ab las ganas.

Vull veure si aquest estiu que vé, es lo mateix que 'ls altres; y si també fá calor, soch capás... d' aná á banyarme.

Els poetas van pulsant en eixa estació, sas liras: sos cants vessarán d' amor, de ripis... y de mentidas.

Dius qu' ara 'l bosch es molt rich? Es vritat y m' hi conformo: pro encare ho es més, molt més, el Bosch... del «Anís del Mono.»

ANDRESITO

CAVILACIONS

L' altre día, acabant de llegir els acorts presos en la sessió del Ajuntament, vaig arribarme al carrer de la Boqueria y entrant á casa 'l primer mantegayre que va venir-me al davant vaig preguntar:

—¿Tenen pantalóns de dril?

—Tants com vulgui.

—¿Bons, ben fets y baratos?

—Lo més superioríssim que 's fa avuy á Barcelona.

—Veyám.

Van ensenyarme'n una pila y, encare que aixó sembli reclám, en honor de la veritat s' ha de dir, eran uns pantalóns magnífichs. Bon género, no escassos de roba, ben cusits, ab la seva pretina, la seva civella, els seus botóns, molt exigent havia de ser el que arribés á trobarhi defectes.

—La prenda no 'm desagrada. ¿Y 'l preu?

—¿Vol que li digui l' últim, l' últim?... Quatre pessetas.—

¡Ecco li quál!... Era lo que jo maliciava.

—Perdonim la molestia que li he causat—vaig dir al honrat mantegayre:—No necessito cap pantalón; desitjava únicament veure calitats y preus. Pero ara que ja sé tot lo que 'm convenia, en pago de la seva amabilitat li donaré un bon consell. Agafi aquests pantalóns que vosté ven á quatre pessetas, pórtils á Casa la Ciutat y allí 'ls hi pagarán á set y mitja.—

Aixís van las cosas del nostre municipi. La excellentíssima corporació necessita pels seus dependents 68 pantalóns de dril, y unas prendas que al carrer de la Boqueria qualsevol passavolant las adquireix per setze rals, á n' ella n' hi costan trenta.

Aixó sí, *Honni soit qui mal y pense*; no 's figurin que aquest gasto 's fassi á la babalá y sense las degudas garantías: hi ha hagut subasta, plech de

UNA ESPERANSA ARTÍSTICA

JOSEPH PINELL

Violinista catalá, pensionat pel nostre Ajuntament.

condicions, intervenció de la comissió corresponent... La llei, baix el punt de vista de la forma, no hi té res, res absolutament que dir. Ara, en quant al fondo, hi ha aixó, que no deixa de ser edificant: pantalóns dels quals, comprantlos de un á un, vos-tés se 'n fan quatre pessetas, l' Ajuntament, que 'ls adquireix al en gros, ne paga set y mitja.

Fins avuy, ho dich tal com ho sento, totes las subastas, totes las compras, tots els gastos municipals m' havían intrigat, pero no més una miqueta.

Quan m' enterava de que tal empedrat havia costat tantas mils pessetas, que aquesta obra n' havia valgut tantas mils més, aquest' altra importava una borrarxada verdadera-ment fabulosa, m' escriuixia, me 'n feya creus... pero d' aquí no passava.

¡Com un hom no s' ha fet empedrar may res, ni ha intervingut en obras, ni sab lo que costan de regar cent carrers y vintinou plassas!..

—Quan l' Ajuntament paga aquestas sumas—pensava jo—senyal que 'ls materials adquirits, las obras fetas, els serveys prestats ho valen.

Pero lo dels pantalóns de dril me va escamar. Y com comprar uns pantalóns es ja cosa més fácil que anar á la pedrera y concertar mil llambordas ó cent carretadas d' adoquins, vaig volguer fer la proba, y ja veuhen vostés el resultat que n' hi tret.

Calculadas no més al preu corrent y á la menuda, la ciutat pert

en cada una d' aquestas prendas de roba la friolera de dotze rals.

Y lo que jo dich.

—Si en un trist pantalón de fil crú ens connan de tres pessetas, ¿qué deurá succehir en aquestas grans compras, aquestas subastas, aquestas obras colossals que importan mils y mils?

De pensarho no més, las camas me tremolan.
Y 'ls pantalóns crech que també.

MATÍAS BONAFÉ

TEMOR

Noya, si 'm vols creure á mi no 't donguis llustré á la cara, la natural hermosura no necessita de galas, ni d' adobs que res adoban y sempre el bon gust maltractan. La presumpció inutilisa á moltas noyas que valen, féntlashi malgastá 'l temps y en arlequins transformántlas com si la dona en el mon no hi tingués bé prou marcada una missió prou diffeil y una prou diffeil tasca.

En el camí accidentat de la vida miserable. ¡quantas vegadas van juntas l' hermosura y la desgracia!

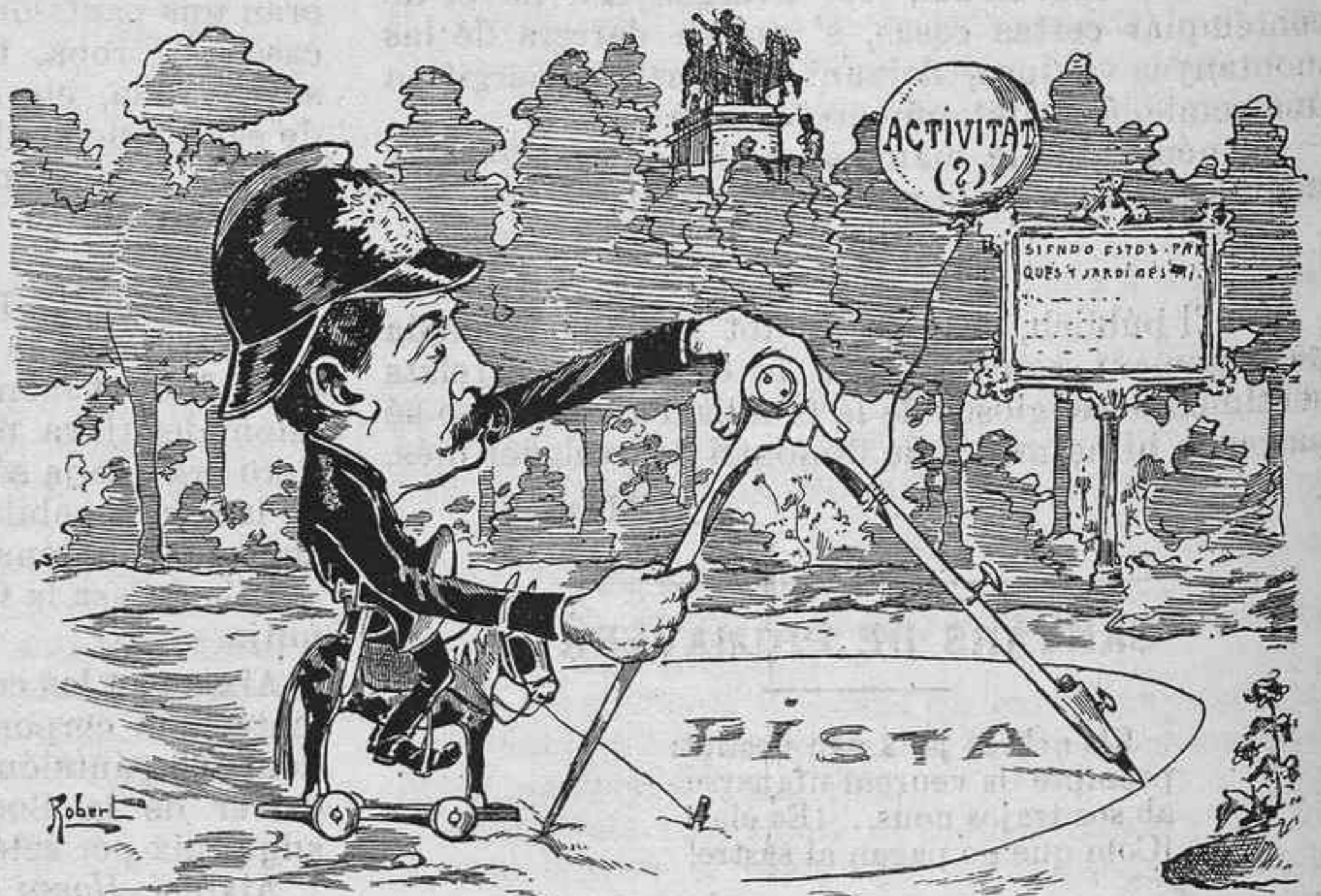
J. COSTA POMÉS

LLIBRES

SIGA LA BROMA, por LUIS DE TABOADA.—No pot donarse un títol més apropiat. ¡Si 'n fa d' anys que 'l festiu Taboada suca la ploma en el tinter de un inagotable bon humor!... Y no s' estronca may la seva vena festiva. *Siga la broma*, va dihent y escribint sense parar. Si 'l públich pogués condensar en un llibre las sevas impresions y riallas, el llibre dels innumerables lectors de 'n Taboada 's titularia:—*Venga de ahí!*

En la popular *Colección Diamante* de que *Siga la bro-*

TRASSANT LA PISTA PEL CONCURS

—Contém... Trescents metros de llarch per deu d' ample... ¿Quants kilograms son, tot plegat?

EL LLARCH DE LA CASA GRAN

ma! forma part, hi té en Taboada altres tres volums titulats *Perfiles cómicos*, *Colección de tipos* y *Notas alegres*: l'últim que acaba de apareixer, qu' es el 81 de la Colecció, els hi fa molt bon costat, si es que no 'ls aventatja, per la lleugeresa y la frescura ab qu' está escrit. En Taboada continúa veyent la vida pel seu costat alegre, y d' ell se pot dir:—Quant més vell més gat. Posseheix com ningú 'l dó de la gracia ingénita y l' art dels estirabots, y sab emplear aquestas condicions sense ofensa pera ningú, ab una discreció que avalora 'l mérit del seu humorisme y ab un estil sempre tan correcte com enjogassat.

Aixís, donchs, *!Siga la broma!* que no es poca ventatja poderse fer un tip de riure en aquest temps de miserias y tristesas qu' estém corrent els espanyols.

EL CAU FERRAT, per A. GARCÍA LLANSÓ.—La llibrería Artística-científico-industrial *Artes y Ciencias*, acaba de donar á llum un album complet del famós *Cau ferrat* de Sitjes, en el qual son de admirar ademés de las vistas de conjunt dels salons del Cau, els principals objectes de la colecció de ferros antics que atesora. Figuran en el volúm, imprés ab molta elegancia, el retrato de 'n Santiago Rusiñol, fundador y propietari de aquella instalació y una monografía descriptiva deguda á la ploma del Sr. García Llansó, en la qual fa mérit, ab verdader coneixement, dels principals exemplars que constitueixen aquell Museo, per tants conceptes notable. No pot donarse una guía més útil pera visitar-lo ab profit y guardarne un bon recort.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

∴ *Reglamentación oficial de sociedades, reuniones y manifestaciones públicas*, por Enrique Mhartin y Guix.—Obra de consulta indispensable á totas las colectivitats que vulguin exercitar els drets constitucionals de reunió y associació y de necessitat absoluta y imprescindible pera tots els cassinos polítics, ateneos, círculs recreatius, associacions obreras, comunitats religiosas, centros militars, societats secretas y internacionals, Montepíos, cooperativas, de mutualitat, de seguros, etc., etc.

∴ *Bases de puericultura*.—Discurso de turno leído por el Doctor D. Joan Viure y Carreras, en la sessió pública inaugural celebrada per la Real Academia de Medicina y Cirugía de Barcelona, el día 30 de janer de 1902.

∴ *Lecciones prácticas para la fabricación de vinos na-*

—!!!Senyor Berenguer!!!... ¿Qu' es veritat que vosté aquest any se cuydará dels gegants?...

turales, por J. M.ª Maspons.—Opúscul ab gran copia de fórmulas y indicacions prácticas, imprés á Montevideo.

... *Gent de platja*.—Quadro de costums marineras original de A. Bori y Fontestá, estrenat á Romea 'l día 4 de mars últim.

RATA SABIA

PRINCIPAL

La companyia Balaguer Larra ha acabat els seus compromisos, després de una llarga campanya tan alegre com fructuosa, que va fer sortir del seu ensopiment al avi dels teatros barcelonins, quan ja eran molts els que 'l donavan per mort.

La companyia cómica fins va lograr ferlo riure. ¿Saben de quina manera? A copia de pessigollas.

Per demá dissapte está anunciada la primera funció de una serie de tres, á cárrech de una companyia francesa, en la qual figuran Mlle. Jane Even y Mr. Valmont.

Desitjém que 's confirmen las bonas noticias que tenim de aquests artistes.

LICEO

Francament, no sé pas que 's tenia en Palet la nit de la primera representació del *Mefistófele*: fins semblava que s' havia ficat la veu á la butxaca.

Afortunadament el dissapte la va treure y 'l diumenje també, fentla lluhir en tot l' esplendor de son timbre deliciós. El día que sábiga escalfarla y donarli relleu ab els seus arranchs, será lo que 'ns hem promés els que 'l varem veure naixer á la vida de la escena lírica. Té l' or, un or puríssim: ara sols li falta encunyarlo, pera ferlo estimar en tot lo que val la moneda de lley.

Miri la Carrera, com ha progressat. ¡Quina interpretació mes justa dona al seu paper! La Margarida ignocentona del acte tercer, vibra ab tots els accents del dolor y del sentiment en el ters y 's transforma en una Helena hermosa y plena de majestat en el quart. El públich va recompensar ab grans aplausos el seu treball.

Molt bé la Srta. Lavin, y lluhint sempre sa veu robusta 'l Sr. Rossatto, en el paper de protagonista.

En la direcció de l' orquesta la batuta briosa del mestre Goula brodá la partitura ab tota mena de primors. Ja no hi ha que consignar qu' en totes las representacions calgué repetir el final del prólech, interpretat de una manera arrebatadora.

De la fugida del tenor Ibós ne dihém alguna cosa en la secció d' *Esquellots*.

¿Qué mes que uns bons *esquellots* mereixen las genialitats de un tenor tan amich del cant *fugat*?

ROMEA

Las flors del desert es un títul com un altre qualsevol, puig ni posanthi tota la bona voluntat que creguin que 'n mí no es escassa, he atinat á veure en l' obra de 'n Jaume Brossa, ni tal *desert*, ni tals *flors*.

Lo únich que hi he vist es un epissodi dramátich, mes que un drama: y dich un epissodi perque no té solució possible. Se tracta de un home sense cor que ha enganyat á una noya pobra y pretén casarse ab una senyoreta rica, la qual al tenir esment de la seva culpa y sobre tot de son desanimat carácter el repudia, després de intentar en va induhirlo al cumpliment del seu deber.

La senyoreta abrassantse ab la noya enganyada y 'l seu fill, diu:—Jo repararé la teva falta.

Y á fé que no sabem com podrá ferho, sent aixís que aquestas faltas no las pot may reparar una dona ab un' altra dona, per bon desitj que tingui.

En l' obra hi ha algunas escenas ben sentidas, com la del acte segon entre las dos donas: en cambi alguns personatjes careixen de consistencia, com els pares de Ma-

ria Lluisa y 'l mateix Albert. Un home de talent com ell, encare que no tingui cor, gasta un altre brillo.

El Sr. Brossa dona probas de ser un escriptor cuidadós y bastant correcte: nosaltres preferiríam emperó que resultés mes vibrant.

En lo que ha demostrat la seva discreció y habilitat es no haver abusat de l' atenció del públich, escrivint tres actes curtíssims que transcorren en un tançar y obrir d' ulls.

L' obra va ser cuidadosament interpretada, baix la direcció del Sr. Borrás, á qui hi ha que agrahirli l' haverse encarregat de un paper que no li dona cap motiu de lluhiment. La Sra. Jarque no 'ns va sorprendre veyentli interpretar el seu ab verdadera sinceritat de sentiment, y ab una expressió molt justa, dat que la primera vegada que la vejerem treballar ja 'ns feu concebir esperansas que aném veyent realizadas. La Delhom tingué també moments molt felissos.

TÍVOLI

La Cortijera, sarsuela en tres actes lletra de 'n Dicenta y en Paso, música de 'n Chapí, té tot el seu argument concentrat en l' acte primer. Ja sabem que mes ó menos tart el barítono donará una punyalada al tenor, en cástich de haverli robat l' amor de la seva xicota, de manera que lo que succeheix al final del acte ters, podfa succehir al terme del primer, sense que l' obra 'n valgués de menos.

Els autors de la lletra s' haurían estalviat el tenir qu' escriure algunas tiradas de versos, y 'l mestre Chapí una porció de solfas, que no han de contribuir á acreixer poch ni molt la seva fama de compositor.

Y fins els actors no s' haurían fet tan pesats, tenint que sostenirse casi sempre en una mateixa situació.

Serfa, llavors *La Cortijera* un drama passional del género xich com tants altres se 'n representan, y 's atendra millor á aquella regla del códich del bon sentit que prescriu: «De lo dolent, poch.»

Ara, en cambi, resulta un' obra sense espontaneïtat, estiraganyada, y de un valor teatral molt escás, per faltarli lo principal, qu' es l' interés.

El públich le vá rebre ab una fredor, á uns quants graus per dessota de la temperatura normal propia de la present estació.

NOVEDATS

En Vidiella tingué diumenje al matí, un éxit colossal, ab l' execució de las 15 rapsodias de Liszt. Sols ell es capás de tocarlas en un sol concert, no ja per la forsa que 's necessita, ni per la assombrosa retentiva qu' exigeix (en Vidiella las vá tocar sense partitura), sino per la claretat ab que vá anar desxifrant sos passatjes mes difícils y embrollats y pel bon gust ab que vá traduhir sos fragments de un valor artístich mes crescut.

Aquestas execucions sols son possibles als verdaders mestres que á la possessió de tots els medis de mecanisme, reuneixen un sentiment exquisit: als que ademés de dits, tenen ànima.

Cada una de las rapsodias—algunas d' ellas verdaderas sorpresas, per no haverse sentit may á Barcelona—sigué saludadas pel públich ab grans picaments de mans.

¿Y creurían que á pesar de lo llarch del concert y de lo fatigós que per en Vidiella havia de resultar aquell devassall de música, 'l públich, no li vá perdonar la torna?

L' admirat Vidiella vá fer la pau ab la serenata del *D. Giovanni*, dita de una manera deliciosíssima, que li valgué una estrepitosa ovació.

El próxim dimars día 29 del corrent l' *Associació musical de Barcelona* donará en aquest teatro son CXXXI concert, ab lo concurs del famós violinista HUGO HEERMANN director del célebre quarteto de Francfort.

L' acompanyará una orquesta de 80 professors, baix la direcció del mestre Lamóte de Grignon.

Y ab la vinguda de 'n Pederewsky y ab la tornada de 'n Weingartner que s' anuncian pel próxim mes de maig, bé podrá afirmarse que 'l present haurá sigut un any de verdaderas solemnitats musicals.

N. N. N.

FLORS DE PARIS

Las lilas.

Dibuix de T. SALA

¿QUÉ 'LS SEMBLA?

—Un parayguas dalt del casco,
de quita-y-pon, ya se entén...
¿Oy que pels días de plucha
sería un gran pensament?

A QUI POT FERHO

Com que, naturalment, tením desitjos
de fer patent el nostre entussiasme
per l' augusta familia austro-francesa
que dona llustre á Espanya;

Com que volém que nostra Barcelona
tiri la casa enlayre
y fiqui l' olla gran dintre la xica
per demostrar de un modo ben palpable
qu' en punt á monarquisme
no hi ha qui la ma ens passi per la cara,
y sabém fer las cosas
quan de ferlas bé 's tracta
de un modo fastuós y espléndit, digne
de la segona capital d' Espanya;

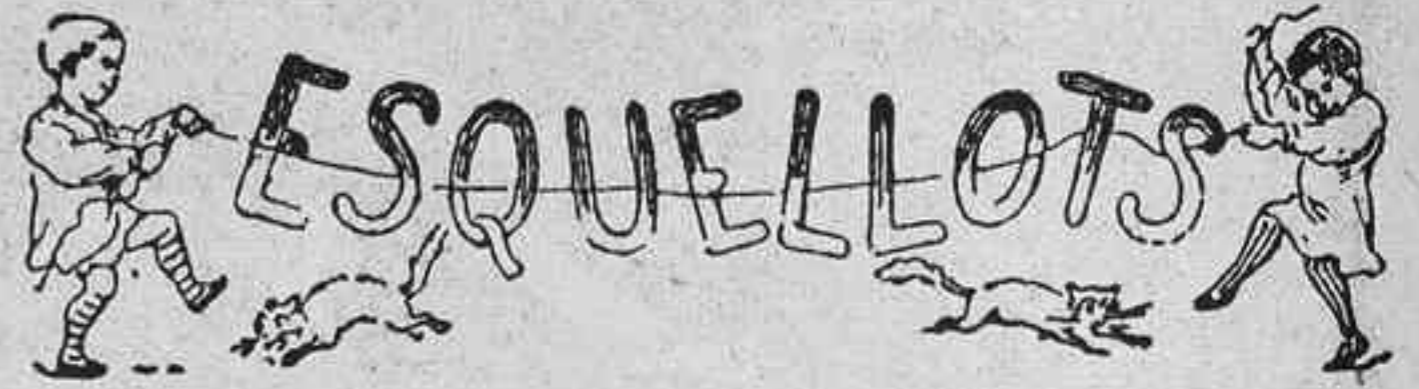
Com que de cridá y riure
tením á Barcelona moltes ganas
y 'ns es una alegría
aquesta festa fausta
de la major edat d' aquest nen mono
que la sort ens designa per monarca,
volém manifestar aquest contento
d' un modo entussiasta;
pera poguerho fer de un modo digne
es precis qu' un xich antes
ens destapi la boca
y ens deslligui las camas
y ens deixi en llibertat las mans y els brassos
trayentnos del damuut aquesta espasa
que 'ns té ab l' esglay al cor á totes horas
no deixantnos brincar si 'n tením ganas.

¿Com vol que donguém viscas
ab la boca tapada,

y com vol que ballém si un puny de ferro
no 'ns deixa bellugar ni peu ni cama?

Trayeunos, donchs, tot aquest pes de sobre,
y ja veureu ab quin entussiasme
quan ens diguin *trigueu!* tots á la una
esclatarém ab la mes gran rialla.

JEPH DE JESPUS

L' Ajuntament de Barcelona al votar un ausili per
Mossén Cinto, que 's troba avuy postrat en el llit
(en el *banch de la paciència*, com diu ell) malalt y
sense recursos, ha fet lo que devia ab el primer y
més admirable dels poetas catalans, y ab el més vir-
tuós y modest dels sacerdots.

Y molt ens complau que las firmas dels regidors
republicans figurin en el lloch preferent de la pro-
posició presentada al efecte, puig ab la seva inicia-
tiva han demostrat lo molt que s' interessan per qui
es avuy—y no hi haurá qui li escatimi—la gloria
més pura de la nostra terra.

En l' época de sas majors tribulacions, Mossén
Cinto, trobá son únich apoyo en la prempsa de
ideas adelantadas. Avuy el troba en els regidors re-
publicans. Será sempre un' honra per la bandera
republicana l' haverse mullat ab las llágrimas del
inmortal poeta.

Sobre 'l tenor Ibós se 'n contan moltes. Te totes
las genialitats que 's permeten els tenors que 's
creuhen que 'l mon es poch per ells, y en especial
la de volguer cobrar per endavant... sobre lo qual
no hi hauría res que dir si quan tingués els quartos

SOBRE 'L DIT DE COLÓN

IDILI AMORÓS

—¡Que un hombre de mi linaje
haji de soportá aixó!...

LA VISITA

—¡Ayay!... ¿Dugas gotas no mes n' hi ha donat?... Jo li vaig dir deu ó dotze...
—Ja ho sé; pero com som al Abril, y al Abril cada gota 'n val mil...

á la butxaca, no sortís á lo millor ab que 's troba malament y que no pot cantar.

Diumenje, en un dels intermedis, va fixarse en el corredor baix del Liceo 'l cartell anunciant el seu debut pel dimars. Era un cartell ab totas las requincallas: fins el nom del debutant apareixia imprés en lletres d' or.

Donchs vegin lo que son las cosas: durant l' últim intermedi, 'l cartell se va despendre per son propi pes, y va caure á terra.

—L' Ibós no cantarà—va dir al presenciar aquest accident, un filarmónich supersticiós:

Y en efecte: dilluns, quan anavan á buscarlo á la fonda, per ensajar, el célebre tenor havia desaparegut.

***

En Bernis ha explicat ab tots els ets y uts la causa de la seva desaparició. No 's consolava en cobrar el día mateix de la funció ans de tirar teló: volfa els quartos el día avans. Potser els necessitava per pomada.

Vaja que aquests tenors famosos son uns àngels en dos conceptes distints.

Cantan com uns àngels, quan cantan.

Y volan com els àngels, quan fugen.

Días enrera un dels carruatjes del tranvía del inglés saludava ab un fort sotrach á tots els passatgers que hi entravan.

Per lo vist el carruatje ensajava automàticament una nova aplicació de l' electroterapia.

Aprenghin els metjes que 's dedican á n' aquesta especialitat. Res millor que 'ls sustos produhits per

aquellas sotragadas, per la cura radical del singlot.

El jove violinista Joseph Pinell, al tornar de París, després de sis anys d' estudis en aquell Conservatori, volgué obsequiar al Ajuntament que 'l contá en el número dels seus pensionats, ab las primicias dels seus adelantos.

Ab tal motiu, 'l dimecres de la senmana passada 's convertí el Saló de Cent en una sala de concerts, vejentse ocupat per una concurrencia tan numerosa com distingida. No hi ha més gent, ni 'ls días de sessió moguda.

***

Presidí l' arcalde Sr. Amat, y ni una sola vegada hagué de tocar la campaneta. ¿Ni com ho hauria pogut fer, estant embabiecat al igual que tothom sentint els refilets del violí de 'n Pinell, que va fer veritables maravellas? ¡Vaja una manera de teixir primors, ab la trama de un mecanisme magistral y ab l' urdit de un sentiment puríssim!

Com que 'l creyém destinat á ferse un nom, publiquem avuy el seu retrato.

Aixís els nostres numerosos lectors, en lo successiu, quan sentin parlar de 'n Pinell, podrán dir:—Ja 'l coneixíam!

***

Contribuhiren al bon éxit del concert la Srta. Antonia Pinell, germana del jove violinista, que posseheix una veu de *mezzo-soprano* molt ben timbrada y canta ab un gust exquisit, y 'ls alumnes de l' Escola municipal de Música, Srs. Passola pianista y Huguet violoncelista, que més que un deixeble es ja un mestre en el maneig de son difícil instrument. La

Escola municipal pot estar orgullosa de treure alumnes de tantes esperansas com las que fa concebir el Sr. Huguet.

Demá cumplirá un any de la mort del nostre may prou plorat amich l' insigne artista Manel Moliné.

La redacció d' aquest periódich, que tantes y tantes mostrars guarda en sas páginas del talent poderós é inagotable fecunditat d' aquell caricaturista, mestre en el género, no pot deixar passar aquesta trista fetxa sense tributar al carinyós company y al artista inimitable un recort y una llágrima.

La Direcció de la notable revista *Materiales y documentos de Arte español* acaba de obrir un concurs, oferint un bon número de premis als autors de projectes adequats á la índole de aquella publicació.

Sentím que la falta d' espay ens impideixi la publicació del programa, que per altra part els que tinguin interés en coneixe'l, podrán demanarlo á la Direcció de la Revista.

¿SERÁ TAMBÉ SANT AB EL TEMPS?

En Jordi matant l' aranya.

De totas maneras hem de consignar qu' es molt laudable que hi haja empresas particulars, que s' adelantín á las corporacions oficials ab las sevas iniciativas y ab els seus esforços en pró de la cultura pública.

Sobre 'l buyt que ha deixat la mort del Doctor Robert, parla *La Renaixensa* y diu:

«Certament que ha de doldre al Catalanisme la perdua dels que han dedicat sa vida y sas energías en defensa de nostra terra; pero no per aixó s' ha de anar á declarar la vagant de general y oferir á cap mortal los entorxats de una causa que viurá lo que visca Catalunya.»

***

No pensaré de la mateixa manera *La Perdiu*, quan publica una carta endressada desde Sant Hilari al Doctor Fargas, en la qual s' hi llegeix el següent párrafo, qu' es poch menos que la provisió del generalat *vagant*:

«La coneixensa que de vos tením, per honrarnos de molt antich ab vostra amistat, ens dona penyora certa que del lloch ahont vos trobeu *sereu el continuador de l' obra empresa per vostre malaguanyat mestre y company.*»

Si s' compleixen els vots dels companys de causa de Sant Hilari, resultaré que 'l regionalisme no pot prescindir del metje.

Pero qui conegui la especialitat del Sr. Fargas temeré de que si li posan á las mans l' eyna directiva, no s' escaparé la causa de una cruenta laparatomia.

Un eco de Valencia.

En els periódichs y fins en las cantonadas s' ha publicat un anunci de una senyoreta estrangera, que, segons diu, disfruta de una renda anual de 125,000 franchs, y que desitjant casarse ab un jove espanyol, pobre y ben educat, demana que 'ls aspirants á la seva... renda li envihin la fotografia pera escullir marit.

A centenars han sigut els joves llaminers que s' han fet treure 'l retrato.

La senyoreta estrangera, podrá no casarse ab cap y farà molt bé; pero en cambi podrá aspirar á que se li adjudiqui un diploma de protectora dels fotógrafos.

Ha mort á París Aureliá Scholl, qu' en aquell país republicá era un verdader rey... El rey de la *chronique*.

Ell se pot dir que fou 50 anys enrera 'l creador de aquest género periodístich, lleuger y espiritual, en el qual poch escriptors havían de igualarlo.

Robert

PEL CONCURS HÍPICH

—Apa, Coria, espavilemnos,
que si no treballém bé,

vindrà 'l día de la festa
y tot estarà á mitj fé.

Fill de un notari de Burdeos, fugí de casa seva, sent encare molt jove, y prompte 's feu un nom ab las malicias y las gracias del seu ingeni inagotable. Ab el mateix garbo que la ploma, manejava 'l floret.

Ha mort admirat y estimat de tothom, y duenyo de una fortuna que li permetía passar una vida de príncep... perque á París las bonas lletras valen alguna cosa més que las lletras de cambi.

Un manifest electoral de un candidat francès á la Diputació:

«Ciudadans:

»La patria está poch menos qu' en perill!... Las resolusions enérgicas s' imposan.

»Seré breu y no haig de buscar la manera de posar en evidencia 'ls meus serveys tan numerosos com lleals... Sols vos diré que s' aproxima l' hora de las reformas sociales,

y que jo sols me comprometo

á proporcionarvos á preus fabulosament baratos els rellotjes que han de senyalarla.

»Al solicitar els vostres sufragis, m' atreveixo á solicitar també l' apoyo moral de las vostras esposas: el meu programa els donará dret per lo que respecta á joyería á preus specials.

«Y aquí 'm detinch; perque las professions de fé més curtas son las millors, y es ma divisa:

«Prometre poch y cumplir en excés.»

»¡A las urnas! Y res d' abstrencias!!

L. C.

Rellotjer-joyer y candidat comercial.»

***

En un districte dels Estats Units, una dona guapíssima feya la propaganda en favor de la elecció del seu marit.

Y en una reunió pública, acompanyant la seva

paraula ab una rialleta seductora, va comensar el seu discurs ab las següents paraulas:

«Ciudadans: Si voteu al meu marit soch tota vostra.»

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—Pre-mi-a-da,
- 2.ª ID. — 2.ª—A-nar-quí-a.
- 3.ª ACENTÍGRAFO.—Sort.—Sórt.
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—Lo Comte V Arnau.
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Europa.
- 6.ª GEROGLÍFICH.—Per notas las solfas.

XARADAS

I

Carta que escriu Roch Voltat á son amich Pepet Galta.

Aymat amich Pep: Acabo de llegir quatre dos-quarta, y segons me dius, esteu tots bons de salut per ara. Tan sols agafo la ploma

LAS FUGAS Á LA FRANCESA

6

MANERA DE TALLAR UN VÁS DE CRISTALL Á MIDA

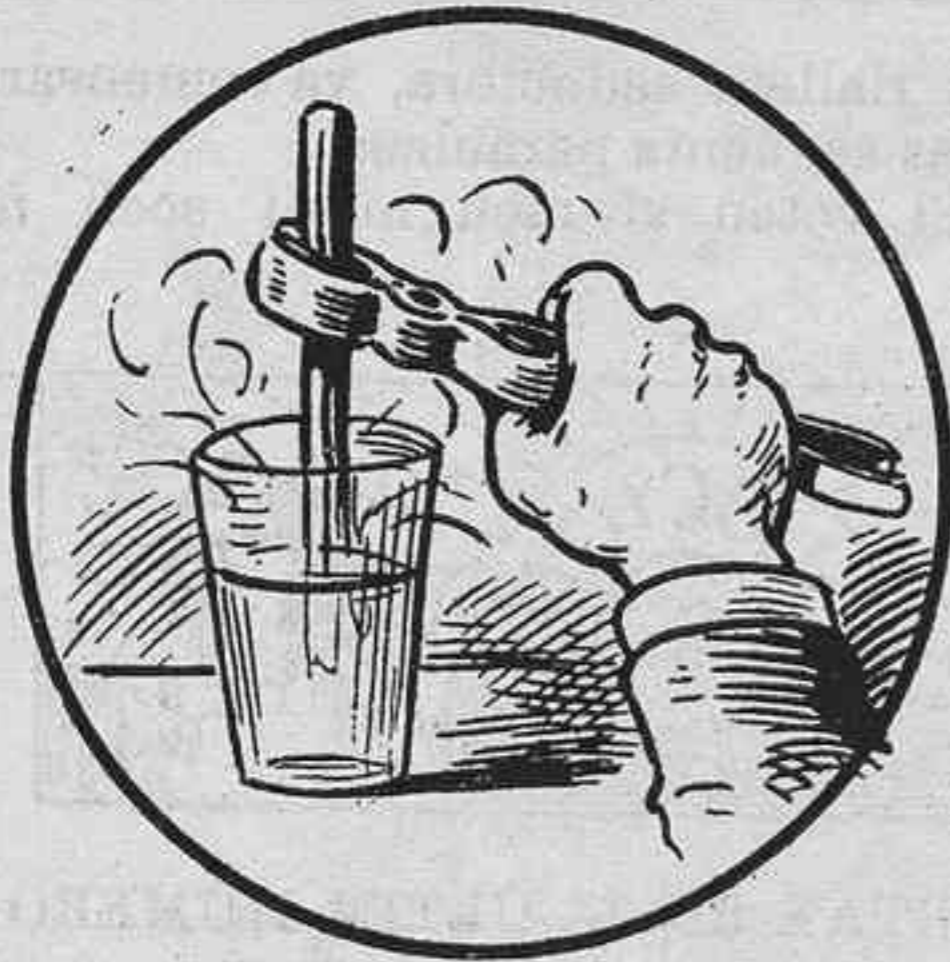
—¿Voléu dirme — vaig preguntar á un trompa del Liceo — qué ha sigut aixó de la guillada del tenor Ibós?

—I vos que n' heu de fer? — va contestarme l' interpelat.

—Ja veureu. Cóm veig que l' empresa anuncia al públich ab unas lletras tan grossas la malifeta del artista, y jo 'm considero part integrant d' aquest públich, per aixó 'm crech en el dret de sapiguer els motius que haurá tingut, al donar aquest *dó tan bemol*, el tranquil cantant francès.

—Donchs, no ho volguéu sapiguer — va afegir el *tutut*. — Quan un home fuig, senyal que té culpa; y quan aquest home es un tenor encare més.

—Bé, es veritat; pero, miri, una vegada una dispesera va determinar-se á escursar la racció d' un estudiant que no filava prou dret en materia del compliment de las mesadas. El xicot bevía molt ví á las horas de menjar, y per aquí va comensar las economías la bona senyora. Per medi d' una ratlla, va fer una senyal al vas que li tocava, prohibintli el passar d' aquell punt. Y l' estudiant al abocarse 'l ví sempre *passava de la ratlla*. Fins que la dispesera va decidir-se á escursarli el got á la mida de la

senyal. ¿Y saben com se fá per escapsar un vas, una copa ó altre objete similar á una mida determinada? Donchs, s' ompla d' oli fins al punt que 's desitja y s' hi introduheix una barreta de ferro ben ruhenta, sortint del foch, y al moment salta la part de cristall en que no

hi toca l' oli. En acabat s' hi passa per las voras paper esmeril y la copa ó 'l vas quedan com nous, al tamanyo desitjat. Está clar; l' estudiant al adonarse de la picardía de la dispesera, va anarse'n de la casa *incontinenti*, á la francesa... y sense pagar els atrassos.

—Ara sí que m' heu mort. Ves que té que veure tot aixó ab la fugida intempestiva del tenor del Liceo...

—Home, sí. ¿Qui us diu á vos que la causa de tot aixó no sigui qüestió d' adelantos ó de atrassos ó de racció més ó menos?

—Sí, bé, es clár, si no... sí...

—Y donchs... *veushoaquit*.

á fi de participarte, que á la *Cinch-quarta*, ma tía li ha sortit (fa una semana), un grá grós al mitj del front, que, per cert, fa molta fatxa. Com tú ja sabs que pateix del estómach, amich Galta, figúrat com estarém y principalment el pare, que ha buscat cinch ó sis metjes á fi de poder curarla. Te demano, per lo tant,

(si es que á tú no 't desagrada), que en lloch d' anarten á veure la Tresona, allá á Igualada, milló *un-quarta-quinta-sexta* que tú y la teva germana gran, vinguessiu uns quants días en aquesta ciutat *maca*, puig á mes de divertirvos distraureu á la malalta.

De don Pau no 'n tinguis por, encar' que aquella vegada que vau trencarli los vidres va dir á n' els nostres pares que 'us *total* quan ens veuria, puig te la memoria flaca.

Te demano per favor portis un brot de *tres-quarta*, puig ja sabs tú que á la Tuyas aquella olor molt li agrada.

Suposo que m' escriurás quan vos posaréu en marxa.

Disposa del teu amich que 't vol veure y que molt t' ayma.

ROCH VOLTAT, fill de 'n Paella,
per la copia

A. RIBAS LL.

II

Vegetal n' es l' *hu-girat*; es el *dos*, un animal; es engany el *quart-tres-quart*, y per fi lectó estimat es un poble el meu *Total*.

E. GERUBERN

ANAGRAMA

En una tenda de robas vá dir l' amo al dependent: —Tot aquests rodets de tot dintre d' aquell calaixet.

J. COSTA POMÉS

TRENCA-CLOSCAS

CARLOS V. BASOT
PLASSA REAL
Daguería MOLLET

Formar el títul de una tragedia en tres actes y 'l nom y l' apellido de son autor.

JOAN CASSI

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 — Nom de dona.
6 2 1 7 5 7 — »
6 2 5 5 7 — Poble catalá.
7 5 4 5 — Carrer de Barcelona.
3 2 5 — Número.
1 7 — Part del cos.
2 — Vocal.
7 5 — En las cartas.
5 4 6 — Número.
5 2 6 7 — En las cartas.
3 7 1 7 5 — Nom d' home.
7 1 7 3 4 2 — »
6 2 1 7 5 4 6 — » (diminutiu).

JOSEPH GORINA ROCA

GEROGLÍFICH

QUIM

MIR

a

O m S

VI

JOAN CATAU

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

COLECCION ECONOMICA DE LEYES ESPAÑOLAS

Acaba de ponerse á la venta

LEGISLACION DEL TRABAJO

Trabajo de mujeres y niños

ANOTADA Y CONCORDADA POR ENRIQUE MHARTIN Y GUIX

Un tomo en 8.º, encuadernado, Ptas. 1

Nueva

UN SOLDADO DE AYER

POR
MANUEL DEL PALACIO

Ptas. 0'75

Nueva

SATIRICON

POR TITO PETRONIO ARBITRER
ARBITRO DE LOS ELEGANTES

Un tomo en 8.º, Ptas. 2

Novedad

ESTUDIOS ESPAÑOLES DEL SIGLO XVIII

LUISA ISABEL DE ORLEANS y LUIS I

POR ALFONSO DANVILA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50

Colección Diamante

TOMO 81

LUIS TABOADA

SIGA LA BROMA

Precio 2 reales

Novedad

LOS TÍMIDOS

Y

LA TIMIDEZ

ORIGINAL DEL

DOCTOR PAUL HARTENBERG

Un tomo en 8.º, Ptas. 5

En preparació

ENTRE FALDILLAS Y PANTALONS

* * * * * PER C. GUMÁ

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no 's remet ademés un ral pera certifiat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

LAS LLISTAS DEL CENS

—¿Per qué serveixen aquestes llistas?

—Pues mire V., creo que aquí están apuntados tots els morts que tienen derecho electoral.